

Czas sprawowania funkcji w zarządzie spółki z o.o. – jak długo trwa kadencja i kiedy wygasa mandat członka zarządu?

W umowie czas, na jaki chcą powoływać członków zarządu, jest to tzw. kadencja. Czy jednak powołanie członka zarządu na – przykładowo – dwa lata oznacza sprawowanie tej funkcji jedynie przez 24 miesiące? Jak długo może wykonywać swój mandat członek zarządu, którego kadencja nie została wyraźnie określona?

Kadencja członka zarządu ustalona na czas określony

Fakt powołania członka zarządu na dwa czy pięć lat nie oznacza, iż sprawowanie przez daną osobę funkcji trwać będzie wyłącznie przez ten czas. Umocowanie do wykonywania funkcji w zarządzie (tzw. „mandat”) będzie najczęściej trwać znacznie dłużej niż kadencja, na jaką członek został powołany. Należy bowiem pamiętać, że w takim przypadku – o ile umowa spółki nie stanowi inaczej – mandat członka zarządu wygasa z dniem odbycia zgromadzenia wspólników zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia funkcji danego członka zarządu (art. 202 § 2 KSH). W praktyce najczęściej rok obrotowy jest rokiem kalendarzowym, zaś zatwierdzenia sprawozdania finansowego można dokonać w ciągu 6 miesięcy od zakończenia roku obrotowego. Tym sposobem, wygaśnięcie mandatu członka zarządu może nastąpić długo po upływie zaplanowanej kadencji.

Kadencja zaplanowana na czas nieokreślony

Zdarzają się również sytuacje, gdy wspólnicy w umowie spółki decydują, by zarząd powoływany był na czas nieokreślony. W takim przypadku nie znajdują zastosowania przepisy art. 202 § 1-2 KSH, a zatem bez wpływu na sprawowanie mandatu pozostaje fakt zatwierdzenia sprawozdania finansowego spółki (wyrok SN z dnia 12 października 2011 r., sygn. akt II CSK 29/11). Pełnienie funkcji przez takiego członka zarządu będzie trwać zatem tak długo, jak długo nie zostanie on odwołany uchwałą wspólników, bądź nie ziszczą się inne przesłanki prowadzące do wygaśnięcia mandatu (np. rezygnacja lub śmierć członka zarządu).

Co w przypadku braku regulacji odnośnie długości kadencji w umowie spółki?

Brak zawarcia w umowie spółki z o.o. jakiegokolwiek regulacji dotyczącej czasu trwania kadencji członków zarządu nie prowadzi do przyjęcia, że osoby te powoływane są na czas nieokreślony. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 marca 2015 r. (sygn. akt IV CSK 340/14), w takim przypadku przepis art. 202 § 1 KSH wprowadza domniemanie, że kadencja członka zarządu trwa jeden rok.

Co istotne – w świetle ostatniego orzecznictwa Sądu Najwyższego przytoczonego poniżej – w takiej sytuacji czas pełnienia funkcji przez członka zarządu kształtuje się inaczej w przypadku pierwszego powołania, a inaczej w przypadku kolejnych następujących po sobie powołań.

W wypadku, w którym do pełnienia funkcji członka zarządu w ciągu roku obrotowego powołana zostaje osoba pełniąca tę funkcję dotychczas od początku tego roku obrotowego – w ramach poprzedniej kadencji zastosowanie art. 202 § 1 KSH skutkuje tym, że czas pełnienia funkcji w ramach poprzedniej kadencji należy zaliczyć do czasu jej pełnienia w ramach nowej kadencji. Należy jednak zaznaczyć, że dzieje się tak jedynie, gdy w umowie spółki brak jest uregulowań dotyczących czasu sprawowania funkcji w zarządzie. W rezultacie, w wypadku kolejnego powołania do pełnienia funkcji członka zarządu w ciągu roku obrotowego tej osoby, która pełniła tę funkcję dotychczas od początku tego roku obrotowego w ramach jej poprzedniej kadencji, mandat takiej osoby jako członka zarządu wygaśnie wskutek odbycia zgromadzenia wspólników zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za rok obrotowy, w którym nastąpiło to kolejne powołanie, a nie dopiero w następstwie odbycia zgromadzenia wspólników zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za następny rok obrotowy. Jak wskazuje Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 8 maja 2015 roku (III CZ 19/15), wykładnia ta pozwala zbliżyć okres faktycznego urzędowania do rocznej kadencji i oznacza, że stosowanie art. 202 § 1 KSH w sposób nieunikniony wydłuża okres pełnienia funkcji przez członka zarządu tylko w wypadku pierwszej kadencji, podczas gdy już w wypadku kolejnych kadencji następuje względna harmonia między długością kadencji i mandatu.

Interpretacja ta skutkuje koniecznością corocznego powoływania członków zarządu na nowo – przy okazji zatwierdzania sprawozdania finansowego – gdyż wskutek zatwierdzenia tegoż sprawozdania mandat dotychczasowych członków zarządu każdorazowo wygasa. Należy jednak ponownie zaznaczyć, że powyższe znajduje zastosowanie tylko w przypadku drugiego i kolejnego powołania, przy jednoczesnym braku innego uregulowania tej kwestii w umowie spółki.

Na koniec warto dodać, że wygaśnięcie mandatu na podstawie art. 202 § 1 lub 2 KSH następuje z mocy samego prawa, a zatem brak jest konieczności dodatkowego „formalnego” odwoływania danej osoby z funkcji w zarządzie poprzez powzięcie uchwały wspólników.

Radca prawny Agnieszka Hervy
Kancelaria Prawna ARKANA

www.arkana-lex.eu dział **Porady** oraz **Media o nas**

Artykuł dostępny na <http://biznes.onet.pl/wiadomosci/manager/czas-sprawowania-funkcji-w-zarzadzcie-spolki-z-o-o-jak-dlugo-trwa-kadencja-i-kiedy/8wl643>